

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН“
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол № 11 от 25.04.2024 г.):

Приета от КС (протокол № 8 от 11.04.2024 г.):

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Д. Георгиева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ЛИЧНИ ФИНАНСИ И УПРАВЛЕНИЕ НА БОГАТСТВОТО“

ЗА СПЕЦ: „Банкиране и застраховане“;

ОКС „бакалавър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 3; СЕМЕСТЪР: 8

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 150 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 5

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ, т.ч.:		
ЛЕКЦИИ	30	2
УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	90	-

Изготвили програмата:

1.
(доц. д-р Людмил Найденов)

2.
(гл. ас. д-р Пламен Джапаров)

Ръководител катедра:
„Финанси“ (доц. д-р Стоян Киров)

I. АНОТАЦИЯ

Цел на дисциплината: Обучението по дисциплината “Лични финанси и управление на богатството” преследва две основни цели. На първо място, да представи нови знания за концепциите и базовите идеи чрез които съвременната икономическа теория обяснява финансовото поведение и финансовите решения на домакинствата и тяхната роля в условията на пазарно стопанство. На второ място, да аргументира необходимостта и да осигури знания за ефективно и разумно управление на финансовото и нефинансовото богатство на домакинствата

Предварителни изисквания: За да изучават дисциплината студентите следва да притежават базисни знания и умения в областта на финансите и мениджмънта. Изучаването на дисциплината способства за допълнително конкретизиране на знанията, формирани от дисциплините “Микроикономика“, „Въведение във финансите“, „Основи на банкирането“ и тяхното свеждане до ниво индивидуално българско домакинство.

Изграждане на знание и разбиране: В резултат на обучението по дисциплината студентите придобиват знания за: теоретичните основи на личните финанси, управлението на домакинските приходи, разходи (в т.ч. ежедневни разходи), спестявания и алтернативните варианти за повишаване на личното благосъстояние. Курсът акцентира върху необходимостта от изграждане на финансов план на домакинството и аргументира ползите от индивидуалното бюджетиране. Анализират се приходната и разходната страна на личния бюджет. Дефинират се характеристиките и факторите, обуславящи личната финансова позиция. Анализират се проблемните моменти, свързани с управлението на личното богатство и задлъжнялостта на домакинствата. Специално внимание се отделя на особеностите на личното бюджетиране в дигиталната ера.

Приложение на знанията и уменията: Изучаването на дисциплината формира умения за изграждане и водене на личен бюджет, отчет на персоналният доход и персонален баланс (в т.ч. чрез използване на специализиран софтуер), спомага за оптимизиране и рационализиране на потребителските навици, представя нови знания в областта на потребителското поведение и формира умения за ефективно управление на богатството. Придобитите знания и умения намират приложение в ежедневната финансова практика на ниво индивидуално домакинство.

Способност за разширяване на знанията и формиране на нови умения: Обучението по дисциплината е основа за придобиване на допълнителни специализирани знания и умения в областта на финансите, инвестициите и защита правата на потребителите.

Ключови компетентности: Обучението по дисциплината способства за изграждане и прилагане на цифрова компетентност, гражданска компетентност и предприемаческа компетентност.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
Тема 1.	ТЕОРЕТИЧНИ ОСНОВИ НА ЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ	3	2	
1.1	Понятие за лични финанси.			
1.2	Проблемът с финансовата грамотност.			
1.3	Финансови и социални аспекти на личните финанси.			
Тема 2.	ПЛАНИРАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ	4	3	
2.1	Персонално финансово планиране – дефиниция.			
2.3	Среда на персоналното финансово планиране.			
2.3	Етапи на персоналното финансово планиране.			
2.4	Компоненти и резултати на личното финансово планиране.			

2.5	Планиране на кариера			
Тема 3.	ПЕРСОНАЛЕН БАЛАНС И ОТЧЕТ НА ПЕРСОНАЛНИЯ ДОХОД	4	4	
3.1	Понятие за персонален баланс. Елементи на баланса.			
3.2	Нетно богатство на домакинството и варианти за неговото нарастване.			
3.3	Показатели за оценка на финансовата позиция на домакинството			
3.4	Отчет на персоналния доход – понятие и основни елементи.			
3.5	Концептуални зависимости между отчета на персоналния доход и нетното богатство на домакинството			
Тема 4.	БЮДЖЕТ НА ДОМАКИНСТВОТО	3	3	
4.1	Бюджет на домакинството – същност, характеристики.			
4.2	Приходна и разходна страна на бюджета – елементи и тежест на отделните пера			
4.3	Стратегии за балансиране на бюджета			
4.4	Бюджети на българските домакинства			
Тема 5.	ЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ В ДИГИТАЛНАТА ЕРА	4	4	
5.1	Променените изисквания на новите поколения			
5.2	Софтуер за бюджетирание – алтернативи за РС			
5.3	Софтуер за бюджетирание – мобилни приложения			
5.4	Дигитални портфейли, изкуствен интелект и роботизирани консултанти			
5.5	Защита на потребителите в дигиталната ера			
Тема 6.	УПРАВЛЕНИЕ НА НЕФИНАНСОВОТО БОГАТСТВО НА ДОМАКИНСТВАТА	4	5	
6.1.	Понятие за нефинансово богатство			
6.2.	Инвестиции в реални активи – ползи и предизвикателства			
6.3.	Отвъд недвижимите имоти			
6.4	Анализ на нефинансовото богатство на домакинствата в ЕС и България			
Тема 7.	УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВОТО БОГАТСТВО НА ДОМАКИНСТВАТА	4	5	
7.1	Понятие за финансово богатство.			
7.2	Финансови услуги за домакинства – алтернативни възможности и предизвикателства.			
7.3	ESG-инвестициите - ключов тренд в управлението на богатството.			
7.4	Мястото на FinTech			
7.5	Анализ на финансовото богатство на домакинствата в ЕС и България			
Тема 8.	УПРАВЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСКАТА ЗАДЛЪЖНЯЛОСТ	4	4	
8.1	Домакински дълг – оправдани и неоправдани мотиви за акумулиране			
8.2	Показатели за оценка на домакинската задлъжнялост.			
8.3	Управление на домакинската задлъжнялост в младежка, зряла и пенсионна възраст.			
8.4	Личен фалит			
8.5	Задлъжнялост на домакинствата в ЕС и България			
	Общо:	30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Тест	1	15
1.2.	Контролна работа	1	20
1.3	Есе	1	10
Общо за семестриалното оценяване:		3	45
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	45
Общо за сесийното оценяване:		1	45
Общо за всички форми на контрол:		4	90

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Джапаров, П. (2022). Предизвикателства пред дигиталната трансформация на частното банкиране и управление на богатството. Икономически и социални алтернативи, София: ИК УНСС, 28, том 2, 97-107.
2. Джапаров, П. (2023). ESG-инвестициите - ключов тренд в управлението на богатството. Инвестиции в бъдещето: Четиринадесета научно-приложна конференция с международно участие: Сборник доклади. Варна: НТС, с. 71-78.
3. Найденов, Л. (2021). COVID рефлексии върху паричните разходи на домакинствата. Инвестиции в бъдещето 2021: Тринадесета онлайн научно-приложна конференция с международно участие: Сборник доклади, Варна: НТС, 151-157.
4. Найденов, Л. (2022). Пандемични ефекти върху общия доход на домакинствата в България. Икономика и икономическа теория: проблеми и взаимодействия: Сборник с доклади от юбилейна научна конференция по случай 85 г. катедра "Обща икономическа теория", Варна: Наука и икономика, 313-320.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Бобева, Д., К. Маринов. (2024). Лични финанси. Третата революция. Junior Achievement Bulgaria.
2. Allianz Global Wealth Report 2023. (2023). https://www.allianz.com/en/economic_research/insights/publications/allianz-global-wealth-report-2023.html
3. Housel, M. (2021). The Psychology of Money - Hardback: Timeless Lessons on Wealth, Greed, and Happiness. Harriman House.
4. Kapoor, J., L. Dlabay, R. J. Hughes and M. Hart. (2020). Personal Finance. 13th. Edition. McGraw-Hill.

5. McQueen, D. (2022). Personal Finance Made Easy for Young Adults: Discover How to Pay Off Debt Faster, Raise Your Credit Score, and Achieve Financial Freedom by Budgeting and Creating Multiple Income Streams. Ind. published.
6. Snow, T. (2022). Investing QuickStart Guide: The Simplified Beginner's Guide to Successfully Navigating the Stock Market, Growing Your Wealth & Creating a Secure Financial Future, ClydeBank Media LLC.
7. UBS Global Wealth Report 2023. (2023), UBS. [Global Wealth Report 2023 | UBS Global](#).
8. Бюджети на домакинствата, София: НСИ.

Април 2024 г.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.